

Uitleg Resourcegroepen

2025

Inhoudsopgave:

- Wat zijn resourcegroepen?
- Waarom werken resourcegroepen?
- Voor wie is de methode geschikt?
- Hoe werkt het?
- Zes fasen in het werken met resourcegroepen
- Veel voorkomende knelpunten
- Visie
- Veelgestelde vragen en kritische kanttekeningen

Wat zijn Resourcegroepen?

Een resourcegroep (ook wel **steungroep** of **samenwerkgroep** genoemd) is een structurele samenwerking tussen een cliënt en een groep mensen uit zijn of haar formele én informele netwerk. Deze groep ondersteunt de cliënt bij het bereiken van persoonlijke doelen en biedt continuïteit in steun en samenwerking — ook als de zorgcontext of betrokken hulpverleners veranderen.

De cliënt staat centraal, heeft de regie en kiest zelf wie er in de groep zitten (dit noemen we 'nomineren'). Denk aan familieleden, vrienden, ervaringsdeskundigen of professionals uit de GGZ en/of het sociaal domein. De resourcegroep komt periodiek bijeen (richtlijn: eens per drie maanden) om samen te werken aan de persoonlijke doelen die de cliënt zelf heeft uitgekozen.

Met resourcegroepen doe je aan **netwerkwzorg**, je werkt methodisch met elkaar samen én je werkt samen met naasten, in één werkwijze.

Waarom werken met Resourcegroepen?

Werken met resourcegroepen sluit aan bij de beweging naar meer netwerkgerichte zorg.

Deze methode:

- Vergroot de **eigen regie** van de cliënt.
- Versterkt het **informele steunsysteem**, dat duurzaam is en aanwezig blijft wanneer professionals wisselen.

- **Bevordert samenwerking** tussen het sociaal netwerk en professionals.
- Ondersteunt **persoonlijk, sociaal en functioneel herstel**.
- Biedt een **structuur voor evaluatie en afstemming** van zorg.
- **Vermindert versnippering** van plannen en doelen.

Onderzoek in de volwassenenzorg toont aan dat cliënten met een resourcegroep **meer empowerment** ervaren, een **betere kwaliteit van leven** hebben, **minder beperkingen in het dagelijks functioneren** en **meer persoonlijk herstel doormaken** dan cliënten in de gebruikelijke zorg (Tjaden, Mulder et al., 2021).

Daarnaast biedt een resourcegroep structuur bij het organiseren van langdurige steun. De cliënt is niet afhankelijk van (wisselende) contactmomenten met professionals, maar krijgt een duurzaam netwerk dat meegroeit met de veranderende ondersteuningsbehoefte. De kracht van de methode is dat de groep blijft bestaan, ongeacht welke professional betrokken is.

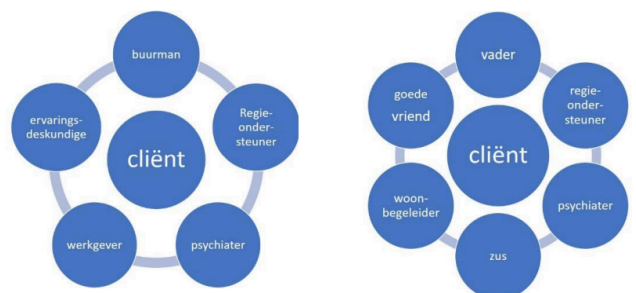
Simpel gezegd: we moeten al evalueren in de (zorg)processen. Waarom dan niet meteen goed; met de juiste mensen, rond de juiste doelen en op een manier die werkt.

Voor wie is de methode geschikt?

Resourcegroepen zijn geschikt voor uiteenlopende doelgroepen:

- Volwassenen in de (specialistische) GGZ
- Jongeren in jeugdhulp, met name in de overgang naar volwassenenzorg
- Mensen met een licht verstandelijke beperking (LVB)
- Mensen met complexe problematiek in het sociaal domein

De methode is toepasbaar in diverse contexten: ambulante teams (zoals FACT), klinische afdelingen (zoals HIC) of wijkgerichte ondersteuning. Ongeacht de plek biedt de groep een constante factor.

Voorbeelden van resourcegroepen

Hoe werkt het?

De resourcegroep werkt met een aantal uitgangspunten:

- De cliënt heeft de regie (met ruimte voor ondersteuning waar gewenst).
- De cliënt **nomineert** de deelnemers.
- Er is altijd een **regieondersteuner** (bijv. behandelaar, begeleider of maatschappelijk werker).
- Samen maakt de groep een **resourcegroepplan** met twee korte- en twee langetermijndoelen.
- In de bijeenkomsten wordt gesproken over de voortgang, ondersteuning, signalen van terugval, en acties.
- Iedereen in de groep is **gelijkwaardig** en denkt mee vanuit een eigen perspectief. Ook groepsleden kunnen elkaar onderling ondersteunen
- De groep kan in samenstelling wijzigen naarmate herstel en omstandigheden veranderen.

Bijeenkomsten duren meestal een uur. De cliënt bepaalt onder andere de locatie, de agenda, wie er voorzigt en hoe de communicatie verloopt (bijv. via mail of groepsapp). Echter kan de regieondersteuner helpen waar de cliënt dit graag wil, de eigen regie is dus in allerlei gradaties mogelijk. Tussen de bijeenkomsten door blijven doelen en acties actueel.

Zes fasen in het werken met resourcegroepen

De praktijk van het werken met resourcegroepen kent zes fasen. Hieronder volgt een korte toelichting:

Fase 1 – Voorbereiding (maand 1 t/m 3)

- Uitleg over de methode.
- Opstellen van een sociogram en het benoemen van gewenste groepsleden.
- Formuleren van hersteldoelen (max. 3 korte termijn, 2 lange termijn).
- Starten met het opstellen van een resourcegroepplan (incl. signaleringsplan).

- Datum plannen voor de eerste bijeenkomst.

Fase 2 – Verdieping (maand 1 t/m 3)

- Benaderen van genomineerde leden (door cliënt of regieondersteuner).
- Regieondersteuner voert verdiepingsgesprekken met alle groepsleden (zonder cliënt) om verwachtingen, historie en rolverdeling te bespreken.

Fase 3 – Planning (maand 1 t/m 3)

- Voorbereiden van de eerste bijeenkomst: agenda, voorzitter, locatie, communicatievormen.
- Resourcegroepplan afronden en afspraken vastleggen.

Fase 4 – Startbijeenkomst (eind maand 3)

- Eerste bijeenkomst vindt plaats.
- Bespreken van werkwijze, vertrouwelijkheid en rollen.
- Hersteldoelen en werkafspraken worden gezamenlijk besproken.
- Na afloop: evaluatie door cliënt en regieondersteuner.

Fase 5 – Vervolg- en themabijeenkomsten

- Periodieke bijeenkomsten (richtlijn: elke 3 maanden).
- Mogelijkheid tot themabijeenkomsten over bv. stresshantering of terugvalpreventie.
- Evaluatie van doelen, het signaleringsplan en eventuele wijziging in groepssamenstelling.

Fase 6 – Heroriëntatie

- Als doelen grotendeels behaald zijn, wordt de vorm en frequentie van de groep heroverwogen.
- Overdracht of afschaling van zorg wordt besproken.

Zes fasen in het werken met resourcegroepen

- 1 Voorbereiding** (maand 1-3)
- 2 Verdieping** (maand 1-3)
- 3 Planning** (maand 1-3)
- 4 Startbijeenkomst** (eind maand 3)
- 5 Vervolg- en themabijeenkomsten**
- 6 Heroriëntatie**

- Warme overdracht mogelijk naar bv. POH-GGZ of sociaal wijkteam.

Resourcegroepen bieden een antwoord op veelvoorkomende knelpunten in de zorgpraktijk:

1. Versnippering van plannen en doelen:

Cliënten werken vaak met meerdere hulpverleners tegelijk, vanuit verschillende organisaties. Elk met een eigen plan en werkwijze. Dit kan leiden tot overlappende doelen of onduidelijkheid over wie wat doet. Dat kan verwarrend en demotiverend zijn.

Bij de resourcegroepen:

In een resourcegroep worden plannen en doelen **afgestemd**. De aanwezige (hulp)krachten worden verdeeld en de ondersteuning sluit aan op wat iemand echt nodig heeft.

2. Tijdrovende overleggen en losse evaluaties:

Losse gesprekken, zorgplannen en evaluaties kosten veel tijd maar missen vaak samenhang.

Bij de resourcegroepen:

De resourcegroep is een **methodische en efficiënte vorm van evalueren** waarin alle betrokkenen tegelijk worden meegenomen: de cliënt, het netwerk én professionals.

3. Gebrek aan continuïteit:

Professionals wisselen, maar het leven van een cliënt gaat door.

Bij de resourcegroepen:

De resourcegroep vormt een **stabiele en meebewegende structuur** rondom de cliënt, óók als de zorg verandert.

Visie

“Ieder mens heeft behoefte aan steun. Maar hoe organiseer je langdurige, passende ondersteuning? Resourcegroepen zijn hierop een antwoord.”

Hulpverleners zijn passanten in het leven van een cliënt. Het informele netwerk is dat vaak niet. Resourcegroepen erkennen die werkelijkheid en structureren samenwerking met alle betrokkenen. Zo ontstaat continuïteit, gedeeld eigenaarschap en herstel dat écht gedragen wordt.

Het is meer dan een overlegvorm, het is een werkwijze waarin de **relatie tussen de persoon en zijn omgeving** centraal staat. Problemen én oplossingen ontstaan in interactie. Door die interactie methodisch te organiseren, ontstaat duurzame ontwikkeling.

Meer samen, is samen meer.

Veelgestelde vragen en kritische kanttekeningen

1. “Kost dit in het begin niet juist meer tijd?”

Ja, in de opstartfase vraagt het inderdaad een investering. Er is geen eenvoudige 'quick-fix' voor duurzaam samenwerken met naasten. Maar op de langere termijn bespaart het tijd. Doelen zijn helder, verantwoordelijkheden zijn verdeeld en afstemming verloopt efficiënter. Problemen worden eerder gesignaleerd en de ondersteuning is beter georganiseerd.

En minstens zo belangrijk: de zorg wordt er aantoonbaar beter van, (Tjaden, Mulder et al., 2021).

2. “Maar deze cliënt heeft niemand (meer), heeft geen netwerk of wil dit niet. Hoe doe je dit dan?”

- De resourcegroepenmethodiek houdt hier rekening mee.

Het opstellen van een *sociogram* is juist bedoeld om samen te ontdekken of er wél mensen zijn, ook buiten de standaardkring (denk aan: oude bekenden, burens, vrijwilligers, ervaringsdeskundigen, of betrokken professionals).

- Mensen kunnen ook *stap voor stap* betrokken worden. Het hoeft niet meteen een groep van vijf te zijn, één betrokken persoon kan al het verschil maken.
- De cliënt houdt altijd de regie: als iemand (nog) niemand wil betrekken, wordt daar respectvol mee omgegaan. Het gesprek gaat dan over de redenen, de wensen voor de toekomst en over wat *nu* wel kan.

Belangrijk om te benoemen: ook als het netwerk klein of afwezig lijkt, is het zinvoller om dit samen bespreekbaar te maken en te onderzoeken, dan om de methode direct los te laten. Juist in deze situaties kan het gebruik van resourcegroepen helpen om geleidelijk weer verbinding op te bouwen.

3. “Doen we dit niet al?”

Als je regelmatig evalueert met de cliënt, met diens naasten én andere professionals, en de cliënt daarin echt regie voert over doelen en deelnemers — dan kom je al een heel eind. In de praktijk blijkt dit echter zelden structureel en methodisch te gebeuren. Resourcegroepen helpen dit concreet en duurzaam vorm te geven.

Gemaakt door: Jade van der Burght